

Τοιοῦτος ἐνδοξος θάνατος δὲν εἶναι θάνατος εἶναι μετὰ βίας εἰς τὴν αἰωνικότητα καὶ τὸ παράδειγμα τοῦ ἡρώους Παύλου Μελά προσθέτει μίαν χρυσὴν σελίδα εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ἀνθρωπότητος, εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς πάλης τοῦ πνεύματος κατὰ τῆς ὕλης, τοῦ φωτὸς κατὰ τοῦ σκότους, τῆς Ἐλευθερίας κατὰ τῆς Τυραννείας. Τὸ παράδειγμα τοῦτο ἔχοντες ὑπ' ὄψει πρέπει νὰ ἀποδιδώμεν εἰς τὸν ὑπὲρ Πίστεως καὶ Πατρίδος ἀγῶνα, ἀτρόμητοι χωρὶς νὰ ἀριθμῶμεν τὸ πλῆθος τῶν ἐχθρῶν, ἔτοιμοι νὰ προσφέρωμεν ὀλοκαύτωμα εἰς τὸν βωμὸν τῆς ἐθνικῆς ἡμῶν ὑπάρξεως καὶ αὐτὴν τὴν ζωὴν μας, ἔστω καὶ ἂν πρόκειται νὰ μείνωμεν ἀφανεῖς, ἀγνωστοὶ καὶ εἰς αὐτοὺς ὑπὲρ ὧν θνήσκομεν, ἔστω καὶ ἂν ἤμεθα βέβαιοι ὅτι θὰ ἀποθάνωμεν ἡττημένοι, διότι τοιαύτη ἦτα εἶνε προτιμότερα παντὸς θριάμβου.

Τὸ σῶμα τοῦ Παύλου Μελά δὲν ἔχει ἀνάγκην μεγαλοπρεποῦς τάφου, πολυδαπάνων μνημείων, τάφος τοῦ εἶνε ἡ εὐγνώμων καὶ φλέγουσα καρδιά τῶν ὑποδούλων, τάφος τοῦ εἶνε σύμπασα ἡ δεινοπαθῆς μὲν καὶ αἱματόδρεκτος, ἀλλ' ἐνδοξος χώρα ὑπὲρ ἧς ἀπέθανεν. Ὁ τάφος τοῦ δὲν ἔχει ἀνάγκην στυλινῶν μαρμάρων καὶ ἐπιθλιπτικῶν κιδῶν διότι ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ ὅφ' ὃν κοιμᾶται τὸν αἰώνιον ὕπνον ὁ διαβαίνων Ἑλληνόπαις δακρυρροῶν θὰ ὀρκίζεται νὰ ζήσῃ ἐλεύθερος ἢ νὰ ἀποθάνῃ ὡς Ἐκείνος!

ΠΕΤΡΟΣ Ι. ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ.

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΣ ΔΑΜΙΑΝΙ

«Ὁ διακαὴς πόθος καὶ τὸ ὄνειρόν μου εἶναι νὰ μεταβῶ τώρα εἰς τὴν χώραν, ἣ ὅποια ἐδώρησε τὰ φῶτα καὶ τὸν πολιτισμὸν εἰς τὸν κόσμον ὀλοκλήρον».

Γουλιέλμος Δαμιάνι.

*
* *

Μέσα εἰς αὐτὰς τὰς λέξεις ζωγραφίζεται καθαρά ἡ μεγάλη ψυχὴ τοῦ μεγάλου Δαμιάνι. Καὶ εἶναι ἄξιος αὐτοῦ τοῦ τίτλου ὁ συγγραφεὺς, ὁ ὁποῖος ἦτο μία φιλολογικὴ δόξα τῆς πατρίδος του, ὁ ἀνὴρ ὁ ὁποῖος μὲ δλην τὴν θέρημν τῆς καρδίας του ἠγάπησε τὴν ἰδικήν μας Πατρίδα.

Καὶ μετὰ τοῦ στενοῦ κύκλου τῶν ἐναπομεινάντων φίλων τῆς Ἑλλάδος, ἐκείνων οἱ ὁποῖοι δὲν ἐδηλητηρίασθησαν ἀπὸ τὸ περιβάλλον ὑπερ ἐδημιούργησε τὸ ψεῦδος καὶ ἡ ἀσυνειδησία διεκρίνετο ἡ συμπαθὴς μορφή τοῦ Δαμιάνι ὁ ὁποῖος τοσάκις ὤψωσε σθεναράν τὴν φωνὴν ὑπὲρ τῆς ἀδικουμένης Ἑλλάδος.

Ἐὰν ἡ Πατρίς μας καυχᾶται ὅτι γεννᾷ τέκνα αἵτια πάντοτε εἶναι πρόθυμα νὰ θυσιάσῃσιν ὑπὲρ αὐτῆς τὴν ζωὴν των, δικαιούται ἐπίσης νὰ καυχᾶται ὅτι

εἶναι τὸ ἀντικείμενον ἀγάπης καὶ θαυμασμοῦ ἐκ μέρους εὐγενῶν ὑπάρξεων αἵτινες δὲν ἐγεννήθησαν μὲν ὑπὸ τὸν γλαυκὸν οὐρανὸν τῆς, ἐνεπνεύσθησαν ὅμως ἀπὸ τὰ θάληγτρά της καὶ ἀπὸ τὰς ἐνδόξους σελίδας τῆς Ἱστορίας της.

Καὶ δι' αὐτὸ μὲ τοὺς στεφάνους οὓς κατέθηκαν ἐπὶ τοῦ πεφλημένου νεκροῦ ἐδυσρόμενοι οἱ συμπατριῶταί του, συναδελφώθησαν οἱ στέφανοι τῶν Ἑλλήνων σπουδαστῶν καὶ μαζί μὲ τὸ δάκρυ ποῦ χύνει ἡ Ἰταλία ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ λατρευτοῦ της τέκνου ἐνώνεται ὁ γλυκὺς ἀσπασμὸς ὃν στέλλει μακρόθεν ἡ κλαίουσα τὴν ἀπώλειαν τοῦ εἰλικρινοῦς φίλου τῆς ἀπαρηγόρητος Ἑλλάδας.

K. N. K.

Η ΕΚΔΙΚΗΣΙΣ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΙΩΤΟΥ

Τὴν πρώτην ἔμαθε τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του, φονευθέντος ἐνώπιον τοῦ ἐχθροῦ, τὴν ἐσπέραν ἔλαβε τὸν διορισμὸν ἀρχιστρατήγου καὶ τὴν διαταγὴν νὰ μεταβῇ εἰς τὴν μακρινὴν ἐκείνην χώραν, ὅπου ἐγίνετο ὁ πόλεμος. Δὲν ἐδίστασεν, ἀλλὰ καταπνίγων ἐν τῇ ψυχῇ του τὸ ἄλγος, ἔπερ τὸν ἐθλίβε, κατεσίγησεν ἐν ἑαυτῷ τὴν φωνὴν τοῦ αἵματος καὶ ἠντλησεν ἐκ τῆς γενναίας καρδίας του, ὡς ἀρχαῖος στρατιώτης, θάρρος ἡρωϊκόν. Ἡ πατρίς ἐν κινδύνῳ ἐθνικῷ ἀπῆτει τὴν νοσημοσύνην του καὶ τὴν ζωὴν του ὑπέχουσεν ἐκ καθήκοντος.

Τὴν στιγμὴν τῆς ἀναχωρήσεως, ὅτε τὰ τηλεβόλα τοῦ λιμένος ἐβρόντων πρὸς τιμὴν του, ἤρπασε τὴν χρυσοῦφαντον πελωρίαν σημαίαν, τὴν ἑποῖαν εἶχον κεντήσει εὐλαβεῖς γυναικεῖαι χεῖρες, τὴν ἐκλίνε πρὸς τὰ πλήθη, ἔπειτα τὴν ἐπίεσε πρὸς τὴν καρδίαν του. ἀνυψῶν τὰ βλέμματα εἰς τὸν οὐρανόν, ὡς νὰ ἐπεκαλεῖτο τὴν μαρτυρίαν Θεοῦ καὶ ἀνθρώπων κατὰ τὸν ἄλαλον αὐτοῦ ἔρκον.

Ταῦτα ἔγειναν τότεν λαμπρὰ ἐν τῇ ἀπλότῃ αὐτῶν, ὥστε ὄλων αἱ κεφαλαὶ ἀπεκαλύφθησαν, ἐν ᾧ τὸ πλοῖον ἐγκατέλειπε τὴν παραλίαν καὶ ὁ μεγαλόσωμος στρατάρχης ἀπεσπάτο πρὸς τὸ σκοτεινὸν μέρος τῶν ἐξαρτισμῶν καὶ τῶν ἰσθμῶν καλυπτόμενος ὑπὸ τῶν πτυχῶν τῆς σημαίας, ὡς ὑπὸ μανδύου δόξης.

Τὸ ταξείδιον ὤπηρε δι' αὐτὸν φλογινόν.

*
* *

Ἰσταμένος ἐπὶ τῆς γεφύρας μὲ ἐσταυρωμένους τὰς χεῖρας, εὐθυτενὴς ὡς ἀγαλμα, ὁ στρατηγὸς ἀπέβλεπεν ἀτενῶς εἰς τὰς ἀκτὰς τῆς Ἀφρικῆς, αἵτινες ἰχνογραφουῖντο μακρόθεν ἀμυδρὰ ὑπὸ τὸ βαθύ ἱσχυρὸν κυανοῦν χρῶμα τοῦ οὐρανοῦ. Ἀνελογίζετο τὴν εἰρω-

νείαν τῆς τύχης, ἥτις ἀπέστελλεν αὐτὸν γέροντα ἤδη λευκότερα εἰς αὐτὴν τὴν κατηραμένην γῆν τῶν ἐχθρῶν, τοῖσιν ἐφόνευσαν τὸν υἱὸν τοῦ ἐν πλήρει ἀκμῇ τῆς ζωῆς του. Μετὰ τινος στιγμῆς θὰ ἐπάτει τὸ ἔδαφος, ὅπου ἦτο ἀκόμῃ ὑγρὸν ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ φιλότατου αὐτοῦ τέκνου! Ἐν τῇ σκληρᾷ ταύτῃ ἀναμνήσει ἡ καρδιά του ἐδοκίμαζεν αἰσθημα μᾶλλον πατρὸς ἢ στρατιώτου καὶ δύο δάκρυα, τὰ ὅποια οὐδεὶς εἶδεν, ἔρρευσαν σιωπηλῶς ἐπὶ τῶν παρειῶν του.

Πέριξ αὐτοῦ διεσταυροῦντο τὰ σύντομα προστάγματα τῶν ἀξιωματικῶν· ἦδη τὸ πλοῖον ἀνέστειλε τὴν ὁρμὴν του, ἡ ἀκτὴ ἐξηπλοῦτο πλησιέστερα μὲ ἀλύσεις βράχων, σκοπέλων καὶ ὑφάλων, καλυπτομένων ὑπὸ ὑδροχαρῶν φυτῶν. Αἱ λεπτομέρειαι τοῦ λιμένος ἐφαίνοντο εὐκρινέστερον· μεγάλοι ἱστοὶ ὑψοῦμενοι πρὸς τὸν οὐρανόν, τὰ πολεμικὰ μὲ τὰς πελωρίας καπνοδόχους των καὶ μὲ τὰ τηλεβόλα των προκύπτοντα ἀπειλητικά. Εἰς τὰ κράσπεδα τοῦ υπερκειμένου ὄρους οἱ ἐκ τοῦ καπνοῦ ἀμαυροὶ τοῖχοι τῶν οἰκῶν τῆς πόλεως ἐπλαίσουν τὴν εἰκόνα ταύτην.

Ἀπέδωσαν!

Εἰς τὸ ἀπειρον τοῦ ὀρίζοντος ὁ ἥλιος ἐβύθιζεν ὑπὸ τὰ ὕδατα τὸν πυριφλεγῆ δίσκον του, ἐρυθρόχροα δὲ νέφη προσέδιδον καὶ εἰς τὰ ἀνώτερα στρώματα τοῦ οὐρανοῦ χρῶμα χαλκοῦν καὶ ἀντανακλώμενα εἰς τὴν θάλασσαν καθίστων αὐτὴν πορφυράν καὶ ἡ ἀκτὴ ἐφαίνετο ὡς φλεγόμενη ἐκ τῆς ἀνταυγείας τῆς δύσεως.

Ὁ στρατηγὸς ἐφρικίασεν! ἐνόμισεν, ὅτι εἶδεν ἀνορθούμενον πρὸ αὐτοῦ ὄραμα πυρὸς καὶ αἵματος. Αἷμα ὑπῆρχε πανταχοῦ· εἰς τὰς στέγας τῶν οἰκῶν, εἰς τὸν πορφυρόχρυσον οὐρανὸν καὶ εἰς τὴν καυστικὴν ἄμμιον, ὅπου ἐβυθίζοντο οἱ πόδες του! Διὰ τὴν ἀποφύγην τὸν φοβερὸν ἐφιάλτην πρὸς στιγμὴν ἔκλεισε τοὺς ὀφθαλμούς, ἔπειτα, αἰσχυρόμενος διὰ τὴν ἀδυναμίαν, ἐπανῆλθεν εἰς ἑαυτὸν, ἐνίσχυσε τὸ θάρρος του καὶ ὑψώσας τὸ μέτωπον διηλθεν ὑπὸ τὰ θριαμβευτικά τέξα καὶ τὰ πρὸς τιμὴν του ἀνεγερθέντα τρόπαια, γαλήνιος καὶ σοδαρὸς ἐν μέσῳ τῶν ἀνευφημιῶν τοῦ ἐνθουσιώδους πλήθους.

*
*

Δύο μῆνες διέρρευσαν καὶ ὁ στρατηγὸς ἔμεινε πιστὸς εἰς τὸν διπλοῦν ὅρκον, τὸν ὅποιον ὤμωσε, νὰ ἐκδικήσῃ δηλαδὴ τὸ πένθος τῆς πατρίδος του καὶ τὸν θάνατον τοῦ υἱοῦ του. Τὰ νικηφόρα στρατεύματά του διηνοίξαν ὁδὸν αἱματηρὰν μέχρι τοῦ κέντρου τῆς ἐχθρικῆς χώρας καὶ αὐτὸς δὲ συνεμερίσθη τοὺς κόπους των καὶ τὰς στερήσεις των· ἀλλὰ σκληρὸς δι' ἑαυτὸν, ἦτο τοιοῦτος καὶ διὰ τοὺς ἀνδρας του· οὐδέποτε οἱ ἀξιωματικοὶ του τὸν εἶδον νὰ καμψθῇ ἢ νὰ μειδίσῃ.

Τῇ διαταγῇ αὐτοῦ οἱ ἀντάρται συλλαμβανόμενοι διεπερῶντο ἐν στόματι μαχαίρας ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ· ἐν τούτοις οὐδεὶς ἐμέμφετο αὐτὸν ἐπὶ σκληρότητι· οἱ νόμοι τοῦ πολέμου εἶναι ρητοὶ κατὰ τῶν προδοτῶν καὶ ἡ ἀκαμπτος δικαιοσύνη του ἦτο νόμιμος. Οἱ στρατιῶται

του, οἵτινες ἐγνώριζον τὸ ἰδιαίτερον ὄραμα τοῦ βίου του, ἐσέδοντο τὸ μυστικὸν ἄλγος του καὶ δὲν κατηγόρουσαν αὐτὸν διὰ τὴν ὑπερβολικὴν του αὐστηρότητα. Καὶ ὅμως, ἐν τῇ καρδίᾳ ταύτῃ, ἦν ἡδυνάτὸ τις νὰ ἐκλάβῃ ὡς ἐκ γρανίου πλάσθεισαν ἡγεῖοντο ἐνίοτε ἐνδοιασμοὶ καὶ οἶνει τύφεις συνειδότες.

Ἐσπέραν τινὰ ἡ περίπολος ὠδήγησεν εἰς τὸ στρατόπεδον πέντε αἰχμαλώτους ἐπανταστιάτας μὲ τὰ ὅπλα εἰς χεῖρας· ἡχθήσαν ἐνώπιον τοῦ στρατηγοῦ, ὅστις τοὺς ἀνέκρινεν ἐσπυσιμένως καὶ τέσσαρες θανατικαὶ καταδίκαι ἐξεδόθησαν παρ' αὐτοῦ· ὅτε ὅμως ἦλθεν ἡ σειρά τοῦ πέμπτου, ὁ ἀρχαῖος στρατιώτης, ὁ ἔχων τὴν καρδίαν ὡς βράχον, ἐφάνη δισταῖων· ἦτο τόσο νέος αὐτός, μὲ ὀφθαλμούς τόσο εὐλκρινεῖς καὶ μὲ πρόσωπον ὡς παιδίου!

Συγκινηθεὶς ἐκεῖνος ἐκ τῆς θαλερᾶς νεότητός του θὰ ἐφείδετο τῆς ζωῆς αὐτοῦ, ὅτε ὁ αἰχμάλωτος ἀνορθωθείς διὰ μιᾶς ἐξακοντίζων βλέμματα ἀγρίας χαρᾶς ἀνέκραξεν:

— Οὔτε ἔλεος, οὔτε χάριν! θέλω νὰ συμμερισθῶ τὴν τύχην τῶν συντρόφων μου. Σὰς μισῶ Σὰς τοὺς δημίους καὶ δυνάστας! Σὲ μισῶ Σὲ τὸν ἀρχηγόν των! ἂν καὶ δύνασαι νὰ μὲ φονεύσῃς, ἡ ἐκδίκησίς μου εἶναι ἱκανοποιητικὴ, διότι ἐγὼ ἐπληξά τὸν υἱὸν Σου, τὸν ὥρατον ξανθὸν ἀξιωματικόν, ἐνῶ ἐπὶ κεφαλῇς τῶν ληστῶν του προσέβαλλε τὰ ὑποστατικά μας!

Ὁ στρατηγὸς ὠχρίασας φρικωδῶς, συνέστειλε τὸ πρόσωπον ἐκ τρομεροῦ ἄλγους· οἱ ὀφθαλμοὶ του υπερμέτρως ἀνοιχθέντες ἐφαίνοντο ἔτοιμοι νὰ κεραυνωβολήσουν αὐτὸν τὸν ἄφρονα, ὅστις τὸν προεκάλει. Πρὸς στιγμὴν ἔφερε τὴν χεῖρα εἰς τὸν περὶστροφόν του, ἔπειτα ἐκρατήθη καὶ διέταξε μὲ φωνὴν σύντονον καὶ ἡχηράν.

— Βάλετ' αὐτὸν τὸν ἀντάρτην στὰ δεσμά! διπλασιάσατε τοὺς φύλακας! ἂν φύγῃ σὰς καθιστῶ ὑπευθύνους... θ' ἀποφασίσω κατόπιν περὶ αὐτοῦ. Εἶπε καὶ δι' ἀποτόμου κινήσεως διέταξε ν' ἀπαγάγῃσιν τὸν αἰχμάλωτον. Τόσον δὲ ἀπειλητικὴ ἦτο ἡ κίνησις του καὶ τόσο ἀγρία σκληρότης ἐξωγραφῆθη ἐπὶ τοῦ προσώπου του, ὥστ' ἐκείνοι οἵτινες ἐβάδιζον ἡρεμοὶ ὑπὸ βροχὴν σφαιρῶν καὶ ὀδουζίων, ὅτε τὰ μυθράλια ἐθέριζον περὶ αὐτῶν τοὺς ἀνδρας ὡς στάχεις, ἐκείνοι οἱ γενναῖοι, οἵτινες πρὸς οὐδὲν ἐλογίζοντο τὴν ζωὴν, ἐφρίξαν ἐκ τρόμου καὶ προσηλωθέντες εἰς τὴν θέσιν των ἄφωνοι, διηρωτῶντο καθ' ἑαυτοὺς ποίαν ἀρά γε νέαν ποινὴν ἢ ποίαν ἀνήκουστον βάσανον θὰ ἐφεύρισκεν ὁ πατὴρ οὗτος πρὸς ἐκδίκησιν!...

Τέλος ἡγέρθη, προσεκάλεσε διὰ νεύματος τὸν ὑπασπιστήν του καὶ δεικνύων εἰς αὐτὸν δύο βράχους, οἵτινες ἀνύψουν εἰς τὸ λυκόφως τῆς ἐσπέρας τὴν σκιερὰν αὐτῶν κορυφὴν, διέταξε.

— Τὴν αὐγὴν, ἄμα φανῇ ὁ ἥλιος μεταξὺ τῶν δύο ἐκείνων κορυφῶν, θὰ τυφεκίσῃτε τοὺς τέσσαρας καταδίκους, ὡς πρὸς τὸν πέμπτου περιμένετε τὰς διαταγὰς μου! Σὰς καθιστῶ ὑπεύθυνον!

Ἀπέστειλε τὸν ἀξιωματικὸν καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκηνὴν του.

Φρικώδης ἀδημονία συνέσπα τὴν καρδίαν του. Πλησίον του, εἰς τὴν διάκρισίν του, ἦτο ὁ φονεὺς τοῦ υἱοῦ του. Τὸν ἐκράτει καὶ κατ' ἀρέσκειαν ἤδυνάτο τὴν ἐπαύριον ἢ καὶ αὐθωρεῖ νὰ τὸν συντριψῇ ὡς κακοποιὸν ἑρπετόν.

Ἐκεῖνος δὲν ἐξήτησεν αὐτὴν τὴν ἐκδίκησιν! ἡ τύχη ὠδήγησε τὸν ἐχθρόν του εἰς τὴν ἐξουσίαν του.

Λάμπεις χαρᾶς κακεντρεχοὺς ἤστραψεν εἰς τὰ ὄμματα του· ἡ κεφαλὴ του ἔπεσε βαρεῖα μεταξὺ τῶν χειρῶν του καὶ ἤρχισε νὰ συλλογίζηται.

Ὁ ἀξιωματικὸς τῆς ὑπηρεσίας τὸν ἀπέσπασεν ἐκ τοῦ ρεμβασμοῦ του, εἰδοποιήσας, ὅτι γυνὴ τις, πρὸ ὀλίγου εἰσελθοῦσα, ἐξῆτει ἐπιμόνως νὰ τῇ ἐμιλήσῃ.

Ὁ στρατηγὸς διέταξε νὰ τὴν εἰσαγάγῃσι.

Νεαρὰ γυνὴ θαυμασίως ὡραία εἰσῆλθε τρέμουσα. Μὲ φωνὴν θρηγνύουσαν καὶ ὀφθαλμοὺς πλήρεις ἰκεσίας ἐξήγγισεν αὐτῇ, ὅτι ἤρχετο νὰ ζητήσῃ χάριν ὑπὲρ τοῦ μνηστήρος αὐτῆς, αἰχμαλωτισθέντος τὴν ἐσπέραν τῆς προτεριάς· αὐτὴ ἐγίνωσκε τὴν ἀναμένουσαν τὸν μνηστήρ᾽ αὐτῆς τύχην, ἀλλ' εἶχεν ἄκραν πεποίθησιν εἰς ἐκεῖνον, τὸν ὁποῖον ἰκέτευεν. Ὁ στρατηγὸς ἔσεισε τὴν κεφαλὴν του ἀπειλητικῶς. Ἐκεῖνη ἐμάντευσε τὴν ἀρνήσιν καὶ ἐρρίφθη εἰς τοὺς πόδας του, συμπλέκουσα τὰς χεῖρας ἐξ ἀπελπισίας.

— Ὅχι! ἐκεῖνος, ὅστις εἶχε τὰς τρίχας λευκάς δὲν θὰ ἦτο κακὸς, ἐκεῖνος ὅστις ἐγίνωσκε πῶσον εἶναι γλυκεῖα ἡ ὑπαρξίς, θὰ ἐφείλετο τῆς ζωῆς ἐνὸς νεανίου· τί θὰ ἐκέρδιζεν ἐκ τοῦ θανάτου τούτου; ἡ ἀφραγὴ θὰ τῇ ἦτο εὐκολος, ἐὰν ἤθελε, καὶ ὁ Θεὸς θὰ τὸν ἠλόγει διὰ τὸν πρῶτον αὐτὸν λόγον.

Ὁ στρατηγὸς ταραχθεὶς ἐδίσταζε, τρομερὸς δὲ ἀγῶν συνετελεῖτο ἐν τῇ καρδίᾳ του μεταξὺ ἐλέους καὶ ἐκδικήσεως· ἀρὰ γε θὰ ἀπένειμε χάριν διὰ πρῶτην φοράν; Τέλος ἀνῆγερε τὴν κεφαλὴν καὶ ὡς νὰ ᾔσχυντο διὰ τὴν ἀδυναμίαν του ἠρθρώσε σκληρῶς τὴν ἐρώτησιν ταύτην.

— Ἔστω! τὸνομα τοῦ αἰχμαλώτου;

Μόλις πιστεύσασα τὴν εὐτυχίαν τῆς ἡ νεανίας εἶπε τὸ ὄνομα τοῦ μνηστήρος αὐτῆς. Πλὴν μόλις τὸ ἐπρόφερε καὶ ὁ στρατηγὸς ἀνεπήδησε πρὸς αὐτὴν μὲ συνεσπασμένα χαρακτηριστικὰ καὶ συνθλιβὼν τὰς χεῖρας τῆς ἰσχυρῶς, τὴν ἐθεώρει μὲ φλέγοντας τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐκ μίσους, ὠρυσμένος δ' ἐκραύγασεν·

— Αὐτὸν ν' ἀφῆσω! οὐδέποτε, μυριάκις οὐδέποτε!

Ἐντρομος ἐκεῖνη ἐνόμισεν, ὅτι παρεφρόνησεν αὐτὸς δ' ἐξηκολούθησε.

— Δὲν γνωρίζεις λοιπόν, ὅτι αὐτὸς ὁ μνηστήρ σου ἐφόνευσε τὸν υἱόν μου!... καὶ θέλεις νὰ τὸν συγχωρήσω;

Ἡ φωνὴ του ἐσούριζε μεταξὺ τῶν ὀδόντων του, ἤφριεν, ἔπειτ' ἀνεκάγχασεν, ὡς ἀλλοφρονήσας καὶ συνταράξας τὴν ἐπισκεπτριά του, τὴν ὤθησεν ἀποτόμως ἔξω τῆς σκηνῆς.

Λυγμοὶ διέσχισαν τὸν αἰθέρα καὶ ἐπληθεύοντο πένθημος, νεκρικὴ!

Συντριβεῖς ἐκ τοῦ κόπου καὶ τῆς συγκινήσεως ὁ στρατηγὸς ἐρρίφθη, χωρὶς νὰ ἐκδυθῇ εἰς τὴν κλίνην του· ἀλλ' ὁ ὕπνος δὲν ἐκλείσει τὰ βλέφαρά του.

Ὁ ἄνθρωπος οὗτος, καίτοι ἀνετράφη εἰς τὰ πεδία τῶν μαχῶν, ἐν τούτοις δὲν ἦτο συνειδησίμως εἰς τὴν αἵματοχυσίαν.

Μάτην ἤθελε νὰ ἀπαλλαχθῇ τῆς σκέψεως ταύτης.

Ὁ νοῦς του ἐπέστρεφε πάντοτε πρὸς τὰ ἀνθρώπιν' αὐτὰ πλάσματα, τῶν ὁποίων αὐτὸς εἶχε μετρήσει τὰς στιγμάς, καθ' ὅς θὰ ἔζων. Μάτην ἠθέλησε νὰ κατασιγάσῃ τὰς τύψεις τῆς συνειδήσεώς του, ἥτις τῇ ἐφώναζε στεντορεῶς· ἀρὰ γε ἐνήργει ὡς ἀρχηγὸς στρατοῦ, κρίνων νομίμως ἀνευ μνησικακίας καὶ μίσους ἢ ἀπατηθείς ἐκ τοῦ ἀλγους, ἐνήργει μάλλον ὡς πατήρ, ἐκδικούμενος τὸν φόβον τοῦ υἱοῦ του; ὡς στρατηγὸς μὲν εἶχεν ἤδη παραχωρήσῃ δις τὴν ἀφραγὴν τῶν καταδικῶν, ὡς πατήρ δ' ὅμως καὶ πάλιν δις ἐπέβαλλεν εἰς αὐτοὺς τὴν θανατικὴν ποινήν. Ἀλλὰ τοιοῦτοτρόπως παρέβαινε τὸ καθήκον του, καταχρῶμενος τὴν δοθεῖσαν εἰς αὐτὸν ἐξουσίαν. Ἡ τιμότης τοῦ ἀρχαίου στρατιώτου ἐπανεῖσθε. Ἐπειτ' ἀμέσως εὗρεν ἀτοπον καὶ γελοῖον τὴν ἀμφιβολίαν του. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ἔκαμε χρῆσιν τοῦ δικαιώματος. Οἱ κατάδικοι ἦσαν προδότες, ἀλλ' ἡ συνείδησίς του ἐκραζεν, ὅτι πρῶτον ἤθελε σώσῃ ἓνα αἰχμαλώτον! διατὶ λοιπόν ν' ἀκούσῃ τὴν φωνὴν τῆς ἐπιεικείας καὶ νὰ ἐφείδετο τοιοῦτοτρόπως τοῦ ἀντάρτου, τοῦ φονεῦς τοῦ υἱοῦ του! Ἀλλ' ἀρὰ γε οὕτως θὰ ἐξεδικεῖτο; Μὴ τολμῶν ν' ἀποκριθῇ εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, ἡγέρθη, ἤνοιξε τὴν θύραν τῆς σκηνῆς του καὶ ὁ ἐξωθεν δροσερὸς ἀὴρ ἐπληξε τοὺς πυρέσσοντας κροτάφους του.....

Οἱ ἀστέρες ἐξηφανίζοντο εἰς τὸν ὠχρὸν οὐρανόν. Λάμπεις τινὲς λευκάζουσαι ἐπλανῶντο μακρὰν τῶν λόφων· μετ' ὀλίγον δ' ἀνεφείετο ἡ αὐγή. Ὁ στρατηγὸς ἐφρικόασεν· ἔπρεπε νὰ σπεύσῃ λαμβάνων ἀπέφασιν τινα· ὕψωσε μηχανικῶς τὰ ὄμματα, ὡς ἀναζητῶν ἄνωθεν συμβουλὴν καὶ εἰς τὸ βάθος τῆς σκηνῆς, ἥτις μετεσχηματίζετο εἰς αἰθούσαν πολεμικοῦ συμβουλίου, παρετήρησεν ἄνωθεν τῆς χρυσοποικίλου σημαίας τὸν Χριστόν, κρεμάμενον, πελιδνόν, μόλις διακρινόμενον εἰς τὸ ἀμυδρὸν λυκαυγές· τὸν εἶχε τοποθετήσῃ ἐκεῖ ἰδίαις χερσίν. Ὁ Χριστὸς ἐδίδασκε τὴν δικαιοσύνην καὶ τὴν πραότητα, ἀλλ' οὐχὶ τὴν ἐκδίκησιν. Πρὸς στιγμὴν ὁ στρατιώτης τὸν ἐθεώρησε σιωπηλός· ἐπὶ τῆς πελιδνῆς ὕψεως τοῦ ἐσταυρωμένου ἀνέγνω βεβαίως μίαν ἐντολήν· ἐκλίνε τὸν αὐχένα καὶ ἐξῆλθε πλήρης γαλήνης.

Ἦδη τὸ φῶς διεχέετο ἀπλετον καὶ εἰς τὴν φωτεινὴν καμπύλην τῶν δύο βράχων ὁ οὐρανὸς μάλλον ροδόχρους ἀνήγγελλε τὴν προσεχῇ ἐμφάνισιν τοῦ φοβίου.

Ἡ σάλπιγξ ἀντήχει καὶ τὸ στρατόπαιδον ἀφυπνίζετο· ἤδη οὐλαμὸς στρατιωτῶν τὰ ὅπλα ἐπ' ὤμου προὐχῶρει ἡγουμένου ἐνὸς ἀξιωματικοῦ μὲ τὸ ξίφος ἀνὰ χεῖρας. Ἐν ριπῇ ὀφθαλμοῦ, ὁ στρατηγὸς ἐνόησε τὸ πᾶν ὥρμησε πρὸς αὐτούς· ἔκαμε σημεῖον εἰς τὸν ἀξιωματικόν, ὅστις προσδραμὼν ἔλαβε τὴν ἐξῆς διαταγήν.

— 'Αναστείλατε τὴν ἐκτέλεσιν· οἱ τέσσαρες αἰχμάλωτοι θὰ ἀνταλλαγῶσιν· ὁδηγήσατε ἐνώπιόν μου τὸν πέμπτον!

Μετά τινα λεπτὰ ὁ νεαρὸς ἀντάρτης ἐνεφανίζετο ἀλυσόμενος.

Ὁ στρατηγὸς τὸν παρετήρησε σκεπτικὸς, ἔπειτα διέταξεν.

— 'Αφαιρέσατέ του τὰ δεσμά!

Θέσατέ τον ὑπὸ συνοδείαν τριῶν ἀνδρῶν καὶ ὁδηγήσατέ τον μέχρι τῆς ἐχθρικῆς γραμμῆς· εἰν' ἐλεύθερος!

Καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀξιωματικὸς ἐκπλαγεὶς ἐδίσταζεν ἀκόμη, ἐκεῖνος ἐξηκολούθησεν.

— Ὑπακούσατε!... τὸ θέλω!

Ὁ ἥλιος ὕψουτο ὑπεράνω τῶν ροδοχρῶν βράχων με χρυσοφαεῖς ἀκτῖνας, περιλούων διὰ ξανθῆς λάμψεως τὴν πεδιάδα καὶ τοὺς λόφους.

Ὁ στρατηγὸς εἰσῆλθεν εἰς τὴν σκηνὴν του βραδυπορῶν. Ἡ εἰκὼν τοῦ Χριστοῦ ἔλαμπεν ἐν χρυσῇ ἀποθεώσει· αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἐσχημάτιζον εἰς αὐτὴν αἴγλην μαρμαίρουσαν, αἱ δὲ κάτωθεν αὐτῆς πτυχαὶ τῆς σημαίας ἐκυμάτιζον εἰς τὴν πρωϊνὴν αὔραν φερέλπιδες.

Τότε πρώτην φορὰν ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ του ὁ τραχὺς στρατιώτης συνησθάνθη χαρὰν τινα, φωτίζουσαν τὴν καρδίαν του, ἐν ᾗ μειδιάμα γλυκύπικρον ἀνέλαμψεν εἰς τὴν ὕψιν του!

Ὁ Χριστὸς ἐξεδικήθη ὡς Θεὸς καὶ αὐτὸς ἐξεδικήθη ὡς στρατιώτης.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ)

Γ.Ν. ΣΕΓΚΑΚΗΣ.

ÉMILE RICHEBOURG

ΜΕΛΑΙΝΑΙ ΟΦΡΥΕΣ

(Συνέχεια)

ΒΗ ΠΕΚΡΑΤΗΣΕΝ ἐκ νέου μακρὰ σιωπή.

— Δεσποινίς, εἶπεν ἐπὶ τέλους ὁ Κάρολος, δὲν θέλω νὰ σᾶς τὸ ἀποκρύψω· οὐδεμίαν ὑπόθεσίν με ἐκάλει σήμερον εἰς τὴν Ὁτέ'ι'λ· ἦλθον μόνον καὶ μόνον με τὴν ἐλπίδα νὰ σᾶς συναντήσω.

— Ἀλλὰ κύριε... ἐφέλλισεν αὐτή.

— Ναί, ἐξηκολούθησεν ὁ νεανίας· με ὥδησε τὸ ζωηρὸν ἐνδιαφέρον ὑπερ ὑμεῖς καὶ ὁ μικρὸς Ἀνδρέας μοι ἐμπνέετε.

Καὶ ἐπειδὴ ἡ νεάνις παρετήρει αὐτὸν μετὰ φόβου:

— ὦ! δεσποινίς, ἐραύρασε, σᾶς ἱκετεύω, μὴ σχηματίζετε κακὴν ἰδέαν περὶ ἐμοῦ· δὲν με γνωρίζετε, ἀλλὰ σᾶς ὁρκίζομαι ὅτι οὐδεμίαν ἔχω κακὸςδουλον σκέψιν, ὅτ εἶμαι ἀνίκανος νὰ προσφέρω λέξιν ἣτις θὰ σᾶς προσέβαλλεν ἢ ἀπλῶς θὰ σᾶς ἀπήρσκειν, ἀνίκανος νὰ παραλείψω ἔστω καὶ κατ' ἐλάχιστον τὸ πρὸς ὑμᾶς ὑφειλόμενον σέβας.

— Σᾶς πιστεύω, κύριε, ἀπήντησεν ἡ νεάνις, ἐνθαρρυνθεῖσα ὑπὸ τοῦ εὐλικρινοῦς τόνου τῶν λόγων τοῦ νεανίου καὶ ἐτι μᾶλλον ὑπὸ τῆς γλυκεῖας ἐκφράσεως τῆς φουσιγνωμίας του.

— Τώρα, ἐπανέλαθεν ὁ Κάρολος, ἔχω νὰ σᾶς ζητήσω μίαν χάριν.

— Μίαν χάριν;

— Μάλιστα· νὰ με θεωρῆτε διπλὰ ὡς φίλον σας.

— Εἶναι πολὺ αὐτὸ ποῦ ζητεῖτε, κύριε, εἶπεν αὐτὴ σοβαρῶς.

— Ὅχι, ἀπεκρίθη αὐτός, ἐὰν πράγματι με θεωρῆτε ἄξιον τῆς ἐμπιστοσύνης σας.

— Ἀλλὰ...

— Θεωρῆτέ με ἀπλύστατα, δεσποινίς, ὡς σεβαστὸν φίλον σας, εὐλικρινῆ καὶ ἀσφαλῆ, καὶ παρέχετε μοι τὴν εὐνοίαν νὰ ὁμιλῶ μεθ' ὑμῶν ὡς παλαιὸς φίλος.

— Τί ἔχετε λοιπὸν ἀκόμη νὰ μοι εἴπητε κύριε;

— Ἐὰν δῶθετε πίστιν εἰς τὸ ὑπὲρ ὑμῶν ἐνδιαφέρον μου, εἰς τὴν εὐλικρινεῖαν τῆς φιλίας ἣν σᾶς προσφέρω, δὲν θὰ ἀρνήσῃτε νὰ ἀπαντήσητε εἰς ἐρωτήσεις τινὰς ἀεὶ ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς ἀπευθύνω.

— Ἰσως, κύριε, τοῦτο ἐξαρτᾶται...

— Ἐχετε ἀκόμη τοὺς γονεῖς σας;

— Ἀχ! ὄχι, κύριε, καὶ οἱ δύο ἀπέθανον.

— Καὶ ζῆτε μόνη;

— Ναί, μόνη μετὰ τοῦ μικροῦ μου Ἀνδρέου, τοῦ ὁποῖου εἶμαι πλέον ἢ μήτηρ· εἶναι ὀρφανός, εἶμαι ὀρφανή.